

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIT-1174/11-T

Název právnické osoby vykonávající činnost školy/školského zařízení:	Základní škola, Ostrava-Slezská Ostrava, Těšínská 98, příspěvková organizace
Sídlo:	Těšínská 98/41, 710 00 Ostrava-Slezská Ostrava
IČ:	00601977
Identifikátor:	600026825
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Jiřinou Pandularisovou, ředitelkou
Zřizovatel:	Moravskoslezský kraj, ul. 28. října 117, 702 18 Ostrava
Místo inspekční činnosti:	Základní škola, Těšínská 98/41, Ostrava-Slezská Ostrava, Hladnovská 751, Ostrava-Muglinov
Termín inspekční činnosti:	13. – 15. červen 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou speciální podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu základní školy speciální (ZŠ speciální) a jeho souladu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro obor vzdělání základní škola speciální podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost je zaměřena na žáky vzdělávající se v oborech vzdělání 79-01-B/001 Pomocná škola a 79-01-B/01 Základní škola speciální.

Aktuální stav školy

Základní škola, Ostrava-Slezská Ostrava, Těšínská 98, příspěvková organizace sdružuje základní školu (dále škola), přípravný stupeň základní školy speciální (nejvyšší povolený počet 6 žáků), školní družinu (nejvyšší povolený počet 27 žáků), internát (nejvyšší povolený počet 25 ubytovaných), školní jídelnu (nejvyšší povolený počet 70 strážníků) a speciálně pedagogické centrum (SPC). Škola je zaměřena na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) – žáky se středním a těžkým mentálním postižením a žáky s kombinovanými vadami.

Hlavní budova, v níž škola sídlí od roku 2005, se nachází v klidnější části městského obvodu Slezská Ostrava. Je dvoupatrová, bezbariérově zařízena (výťah do všech pater, schodolez), sídlí v ní základní škola, internát, školní družina, školní jídelna, SPC.

Výuka probíhá v účelně vybavených kmenových a odborných učebnách (cvičná kuchyně, dílny pro pracovní vyučování, keramická dílna), relaxační místnosti a místnost pro stimulaci smyslů (snoezelen). Učebny školy jsou vybaveny výškově vhodnými lavicemi a židlemi. Prostředí školy je příjemné, chodby a další prostory zdobí výtvarné práce žáků a květiny. Zázemí pro výuku tělesné výchovy, pohybové a relaxační aktivity žáků poskytuje prostorná školní tělocvična a školní zahrada s travnatým hřištěm.

Od poslední inspekce (2009) došlo ke zlepšení materiálního zázemí pro vzdělávání. Byla provedena oprava střešní krytiny a okapových svodů, vybudována příjezdová cesta k hřišti, z vlastních zdrojů a sponzorských darů nakoupila škola vybavení pro školní hřiště a školní zahradu. Bylo pořízeno další vybavení do cvičné kuchyně (elektrospotřebiče), nábytek do herny a do školní jídelny, vypalovací keramická pec. Z grantů škola nakoupila novou výpočetní techniku (počítače s dotykovou obrazovkou pro žáky, interaktivní tabule, notebooky pro učitele, tiskárny, videokameru, datový projektor, počítačové programy), kompenzační, rehabilitační, relaxační a další učební pomůcky.

Nejvyšší povolený počet žáků školy je 64. K termínu inspekční činnosti ji navštěvovalo 63 žáků v osmi třídách, z toho jedna třída (s aktuálním počtem 7 žáků) je zřízena jako odloučené pracoviště v zařízení Čtyřlístek – centrum pro osoby se zdravotním postižením, Ostrava-Muglinov. Kapacita základní školy byla v posledních třech letech naplněna na 96 %. Počet žáků základní školy postupně vzrostl až do naplnění kapacity ve školním roce 2009/2010 a 2010/2011. Vzdělávání v základní škole zajišťuje 9 učitelů, 7 asistentek pedagoga a 2 vychovatelky. Celá organizace má 44 zaměstnanců.

Škola zpracovala školní vzdělávací program (ŠVP) podle RVP pro obor vzdělání základní škola speciální (RVP ZŠS). Podle tohoto ŠVP se vyučuje v 1. a 7. ročníku, v dalších ročnících jsou realizovány dobiehající vzdělávací programy Vzdělávací program pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy č.j. 24 035/1997-22 a Rehabilitační program pomocné školy č.j. 15988/2003-24. Jeden žák je vzděláván podle ŠVP pro přípravný stupeň ZŠ speciální.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola dostatečně informuje o své vzdělávací nabídce a postupu při přijímání ke vzdělávání zejména prostřednictvím internetových stránek školy, občasně občanského sdružení Oříšek, na pravidelných třídních schůzkách, při individuálních konzultacích, při pořádání školních akcí. Se zákonnými zástupci žáků vyučující komunikují dle potřeby osobně, prostřednictvím žákovských knížek, telefonicky i elektronickou cestou. Škola přijímá žáky s různými druhy postižení a vytváří jim odpovídající podmínky pro jejich vzdělávání.

Ve spolupráci se speciálně pedagogickými centry (SPC) jsou identifikováni, evidováni a následně odpovídajícím způsobem vzděláváni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Žáci 1. a 7. ročníku se vzdělávají podle ŠVP pro obor vzdělání základní škola speciální, ostatní žáci se vzdělávají podle vzdělávacího programu pomocné školy. Podle individuálního vzdělávacího plánu se vzdělává 11 žáků, z nichž 3 žáci se vzdělávají formou individuálního vzdělávání pod vedením učitelky. Škola zohledňuje vnější prostředí (sociální, regionální), reálné podmínky a možnosti, které mohou ovlivnit úspěšnost žáků ve vzdělávání. Komplexní péči o žáky ve škole zajišťuje ředitelka školy, výchovný poradce a současně metodik prevence sociálně patologických jevů, vyučující, sedm asistentek pedagoga a dvě vychovatelky. Škola spolupracuje s SPC, které je součástí právnické osoby. Výchovný poradce se zabývá profesní přípravou žáků a řešením případných kázeňských problémů žáků ve spolupráci s pedagogickými pracovníky a zákonnými zástupci. Současně vykonává i funkci metodika prevence sociálně patologických jevů. Témata prevence sociálně patologických jevů prolínají jednotlivými předměty. Rizikové chování ve školním roce 2010/2011 nebylo zaznamenáno. Kázeňská opatření škola neuplatňuje. Ve škole je vytvářeno bezpečné prostředí a příznivé klima pro vzdělávání žáků. Zdravotní péči žáků zajišťuje zdravotnice školy. Žáci jsou prokazatelně pravidelně seznamováni s bezpečnostními riziky, včetně předcházení úrazům.

Hospitace byly realizovány ve speciálních třídách se žáky se středně těžkým, těžkým, hlubokým mentálním postižením, u žáků postižených souběžně více vadami autismem. Struktura vyučovacích hodin odpovídala mentálním schopnostem žáků. Byly často střídány vyučovací metody. Dílčí pokroky žáků jsou podporovány neustálým kladným hodnocením a motivací pedagogických pracovníků. Prioritou je upevnění základních hygienických, stravovacích a sebeobslužných návyků. Vyučující zařazují přiměřené formy práce s využitím vhodných pomůcek k usnadnění zvládnutí učiva, respektují zvláštnosti každého jednotlivého žáka a přizpůsobují výukový program jeho potřebám. V každé třídě zároveň s učitelem pracuje s žáky asistent pedagoga, ve dvou třídách i vychovatelky. Ve třídách panovala příjemná atmosféra. Při hodnocení výsledků vzdělávání žáků škola využívá slovní hodnocení, chování se nehodnotí. Průběžně hodnotí učitelé klasifikačními stupni formou zápisů do žákovských knížek. Z výchovných opatření se uplatňují pochvaly.

Ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními pedagogičtí pracovníci poskytují informace a poradenskou pomoc zákonným zástupcům žáků v záležitostech týkajících se vzdělávání. Škola úzce spolupracuje se zařízením Čtyřlístek - centrum pro osoby se zdravotním postižením Ostrava - především v oblasti informovanosti o žácích. Někteří žáci z tohoto zařízení dojíždějí do budovy školy, další se vzdělávají v jedné třídě školy vybudované v prostorách tohoto centra. Dále rozvíjí spolupráci s organizacemi zajišťujícími speciální terapie a mimoškolní aktivity. Při škole pracuje občanské sdružení Oříšek, které podporuje školu při organizaci a financování školních i mimoškolních akcí a zájmové činnosti. V roce 2008 škola uzavřela dohodu o vzájemné spolupráci se Základní školou speciální v Blansku v oblasti forem a metod řízení subjektu, vedení vzdělávacího procesu, tvorby ŠVP, poradenství SPC, tvorby a řízení projektů. V rámci spolupráce s vysokými školami a se středními odbornými školami pedagogického nebo sociálního zaměření probíhají ve třídách praxe studentů, náslechové hodiny a konzultace.

Žáci navštěvují divadelních představení, účastní se různých soutěží (např. recitační, pěvecká, výtvarná, puzzliádu, „Oříšek má talent“), vystoupení (taneční, vánoční besídka) a společných aktivit s rodiči (výtvarné dílny, velikonoční tvoření aj.). Jsou vedeni ke zdravému způsobu života. Koordinátorka EVVO (environmentální vzdělávání, výchova a osvěta) zpracovala školní program EVVO. Prvky EVVO zahrnují jednotlivé vyučovací hodiny, škola je přihlášená do programu „Papírová škola“ a projektu ekologické výchovy

M. R. K. E. V. občanského sdružení VITA. Škola ve spolupráci s o. s. Oříšek organizuje soutěže pro ostatní ostravské speciální školy.

Od roku 2009 je škola zapojena do projektu Evropské unie „Moderní výuka pro všechny nezávisle na typu postižení“, jehož cílem je inovace vzdělávání zdravotně postižených žáků a spolupráce se zákonnými zástupci i v oblasti domácí přípravy žáků.

Je spoluúčastníkem projektu SPC „Centrum integrované podpory vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami“, v rámci kterého se učitelé školy účastní odborných seminářů.

S realizací od 1. 9. 2011 byl schválen škole projekt Evropské unie Peníze školám s názvem „Projekt Těšínska“ se zaměřením především na individualizaci výuky v oblasti čtenářské, informační a přírodovědné gramotnosti.

Výsledky vzdělávání žáků se pravidelně hodnotí a analyzují především na pedagogických radách a v rámci individuálních vzdělávacích plánů žáků. Škola usiluje o podporu úspěšnosti žáků v rámci jejich možností a umožňuje jim dokončit povinnou školní docházku a získat základy vzdělání.

Hodnocení předpokladů školy podle požadavků školského zákona

Vzdělávací nabídka školy odpovídá podmínkám jejího zařazení do školského rejstříku. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s platností od 1. 9. 2010 je zpracován podle požadavků školského zákona a v požadované struktuře dané RVP ZŠS, na svém jednání se k němu vyjádřili členové školské rady. ŠVP zpracovaný pro školní družinu a ŠVP přípravného stupně ZŠ speciální, které jsou přílohou ŠVP ZŠ speciální, odpovídají právním předpisům. Vzdělávací programy vycházejí z reálných podmínek a možností organizace, zohledňují potřeby a možnosti žáků při dosahování cílů vzdělávání, napomáhají vytvářet příznivé vzdělávací klima.

V ŠVP ZŠ speciální využila škola disponibilní hodiny pro vytvoření volitelného předmětu, který vychází z několika vzdělávacích oblastí a z průřezových témat a doplňuje učivo povinných předmětů. Výuku doplňuje canisterapie, hipoterapie, terapie loutkou, rehabilitační cvičení a logopedická péče (ve spolupráci se školním SPC). V rámci mimoškolních aktivit nabízí žákům 5 zájmových útvarů (keramika, ruční práce, plavání, vaření, taneční kroužek), organizuje ozdravné pobyty.

V době inspekční činnosti zajišťovalo vzdělávání v základní škole 18 pedagogických pracovníků. Z devíti učitelů nemají odbornou kvalifikaci tři, doplňují si ji příslušným studiem, ze sedmi asistentů pedagoga dva nejsou odborně kvalifikovaní a jeden ze dvou vychovatelů si doplňuje vzdělání studiem. Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) probíhá plánovitě dle stanovených kritérií. Odpovídá finančním možnostem školy a respektuje požadavky pedagogů. Mezi stanovené priority patří studium ke splnění kvalifikačních předpokladů (studium speciální pedagogiky) a rozšíření odborné kvalifikace (např. kurz bazální stimulace, autismus od A do Z, znakový jazyk). Vyučující se zaměřují na získávání zkušeností v oblasti moderních forem a metod výuky, které zařazují do svých vyučovacích hodin (např. výměnný obrázkový systém VOKS, metoda instrumentálního obohacení Reuvena Feuersteina, metoda globálního čtení).

Ředitelka školy je ve funkci od roku 1997, splňuje požadavky pro výkon funkce a plní právní povinnosti vyplývající z příslušných ustanovení školského zákona. Absolvovala studium pro ředitele škol. Spolupracuje se školskou radou, účastní se jednání, informuje o činnosti školy a přijímá opatření na základě jejích podnětů. Škola pravidelně informuje zákonné zástupce žáků o výsledcích vzdělávání žáků prostřednictvím pravidelných třídních

schůzek (podle potřeby 3 – 4 x do roka), zápisů v žákovských knížkách a při individuálních jednáních a konzultacích. Školní poradenství zabezpečuje výchovný poradce, který zároveň plní funkci školního metodika prevence SPJ. Při péči o žáky se zdravotním postižením spolupracuje škola se školskými poradenskými zařízeními. SPC, které je součástí právnické osoby, se věnuje především péči o mentálně postižené žáky a žáky s kombinovanými vadami, SPC při Základní škole, Ostrava-Zábřeh, Kpt. Vajdy 1a se zaměřuje na žáky s poruchou autistického spektra a SPC při Základní škole a Mateřské škole pro sluchově postižené, Ostrava-Poruba na žáky s vadou sluchu. Problémy, týkající se žáků, se řeší aktuálně ve spolupráci s třídními učiteli, výchovným poradcem, vychovateli, rodiči. Jednotlivé případy zapisují vyučující do sešitu ve sborovně.

Škola účelně využívá dané prostorové podmínky. Bezpečnost školních prostor dosahuje obvyklého standardu, bezbariérový přístup je zajištěn. V oblasti ICT škola využívá 4 interaktivní tabule, všechny třídy (včetně učebny na odloučeném pracovišti) jsou vybaveny počítači s dotykovou obrazovkou a s připojením k internetu.

Škola provádí autoevaluaci průběžně na poradách. Vlastní hodnocení školy je zpracováno za období školních roků 2007/2008, 2008/2009, postihuje jednotlivé sledované oblasti i opatření k jejich dalšímu zlepšování. Vnitřní kontrolní mechanismy jsou funkční, řídí se plánem kontrolní činnosti ředitelky školy. Informační a komunikační systém je efektivní. Vyučující sledují informace ve sborovně; mezi třídami, sborovnou a kabinetem výchovného poradce jsou propojeny síťově počítače – možnost elektronického dorozumívání; pracovníci využívají telefonický i osobní kontakt. Roční plán práce je aktuálně rozpracován do týdenních pokynů pro zaměstnance školy. Úroveň komunikace se zákonnými zástupci žáků odpovídá potřebám školy, vyučující a zákonní zástupci upřednostňují osobní setkání.

Finanční předpoklady školy byly hodnoceny na základě ekonomických ukazatelů za roky 2008 až 2010. Škola ve sledovaném období hospodařila zejména s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu na přímé výdaje na vzdělávání a na rozvojové programy, s příspěvkem na provoz a účelovými prostředky z rozpočtu zřizovatele školy, dotacemi poskytnutými na projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie a s vlastními zdroji (stravné, úplata za ubytování, úplata za zájmové vzdělávání ve školní družině aj.).

Dotace ze státního rozpočtu činily v průměru 82 % celkových ročních neinvestičních výdajů školy. Poskytnuté finanční prostředky státního rozpočtu škola použila především na mzdové výdaje a související zákonné odvody, učebnice, učební pomůcky, základní školní potřeby a školení a vzdělávání včetně dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Podíl zřizovatele na celkových ročních neinvestičních výdajích školy činil v průměru 8 %. Na provozní výdaje zřizovatel poskytuje finanční prostředky v dostačující míře. Škola provozuje svou činnost v budově, která je ve vlastnictví zřizovatele a škole je svěřena do správy, a na odloučeném pracovišti, které má škola v nájmu s nulovou hodnotou. V roce 2010 škola provedla opravu střechy z vlastních prostředků.

Výše finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu na přímé výdaje na vzdělávání, která se odvíjí od počtu žáků, kopirovala nárůst počtu žáků.

Výdaje na učebnice, učební pomůcky a základní školní potřeby byly nejvyšší v roce 2008, podíl státního rozpočtu na těchto výdajích činil v průměru 65 %. Výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků byly nejvyšší v roce 2010 a podíl státního rozpočtu na těchto výdajích činil v průměru 67 %.

Škola obdržela další zdroje financování, a to v rámci rozvojových programů vyhlášených MŠMT (v roce 2008 na projekt „Jak žít v souladu s přírodou“ v rámci

podpory environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve školách, v roce 2008 a 2009 na zvýšení nenárokových složek platů pedagogických pracovníků, v roce 2009 na posílení úrovně odměňování nepedagogických pracovníků, v roce 2009 a 2010 na financování školního vybavení pro žáky 1. ročníku základního vzdělávání a v roce 2010 na nákup pomůcek kompenzačního a rehabilitačního charakteru pro žáky se zdravotním postižením). Všechny rozvojové programy měly podíl na zkvalitnění podmínek školního vzdělávání, finanční prostředky byly ve sledovaném období použity v souladu s cíli programů.

Škola z rozpočtu zřizovatele získala také účelové prostředky, a to každoročně na krytí odpisů dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Ve sledovaném období škola získala finanční prostředky na projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. V roce 2009 a 2010 na projekt „Moderní výuka pro všechny nezávislé na typu postižení“, který bude ukončen v červnu 2012. V roce 2010 na partnerský projekt „Centrum integrované podpory v kraji Moravskoslezském a podporu vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami“, který bude ukončen v únoru 2013. Škola v roce 2008 získala finanční a věcné dary. Finanční na pořízení zahradního domku, televize, občerstvení a ceny do soutěží. Věcnými dary byly zejména balíčky pro žáky, občerstvení a dárky do soutěží pro žáky školy. Z Nadačního fondu Evraz obdržela škola finanční dary účelově určené v roce 2009 na zájezd žáků do Rožnova pod Radhoštěm, vybudování příjezdové cesty k hřišti, vybavení školního hřiště a v roce 2010 na projekt „Multifunkční místnost“.

V hodnoceném období škola hospodařila s vyrovnaným hospodářským výsledkem a určovala priority podle svých rozpočtových možností.

Závěry, celkové hodnocení školy

Škola poskytuje vzdělávání v souladu s platnými učebními dokumenty a v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení.

Škola při vzdělávání žáků respektuje zásady a cíle školského zákona, zejména rovný přístup ke vzdělání při realizaci ŠVP. Dodržuje stanovená pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

Funkční organizace výuky a metodické dovednosti učitelů podporují rozvoj klíčových kompetencí žáků. Systematická práce ředitelky provázená prací vyučujících vede k vytváření pozitivního klimatu.

Škola vhodně organizuje a zajišťuje bezpečnost žáků a vytváří podmínky pro jejich individuální rozvoj v souladu s příslušnými ustanoveními školského zákona. Vyhodnocuje zdravotní a bezpečnostní rizika.

Účinná spolupráce s řadou partnerů při vzdělávání žáků je hodnocena jako příklad dobré praxe.

Finanční zdroje, které měla škola ve sledovaném období k dispozici, byly dostatečné k zabezpečení vzdělávacích programů.

Příloha inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Moravskoslezském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Ostravě dne 23. června 2011

razítko

Mgr. Eliška Birková, školní inspektorka

Eliška Birková, v. r.

Ing. Hana Mařarová, školní inspektorka

Hana Mařarová, v. r.

Ing. Lada Bednářová, kontrolní pracovnice

Lada Bednářová, v. r.

Datum a podpis ředitele školy/školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Ostravě dne 1. 7. 2011

razítko

Mgr. Jiřina Pandularisová, ředitelka

Jiřina Pandularisová, v. r.

Připomínky ředitele školy/školského zařízení

15. 7. 2011

Připomínky nebyly podány.

